

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกในยุคปัจจุบัน เป็นยุคโลกาภิวัตน์มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงทำให้ระบบการสื่อสารต่างๆ มีผลกระทบก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปทั่วโลกอย่างรวดเร็ว การเรียนรู้จึงมีบทบาทสำคัญในการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา และเตรียมพร้อมเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลกที่มีการแข่งขันกันอย่างรุนแรงจึงเป็นเรื่องจำเป็น ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน ได้แก่ สติปัญญาและความสามารถของคน การพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่ง โดยมีการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของคนให้สามารถพัฒนาศักยภาพของคนได้อย่างเต็มที่ และเป็นคนรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรม คุณธรรม จึงจะสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543: 1)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ถือเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศสำหรับด้านการศึกษาในมาตรา 80 ข้อ 3 ได้กำหนดให้พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมาย เพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกรวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และข้อ 4 แห่งรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวได้กำหนดให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2550: 23-24)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 81 ได้กำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิด “ความรู้คู่คุณธรรม” และจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งนำไปสู่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ก่อให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่ที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา คือ ได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ในหมวด 2 ที่ว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา ได้บัญญัติไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย หมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาได้ระบุในมาตรา 47 ว่ากำหนดให้สถานศึกษามีระเบียบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก หลักเกณฑ์ และวิธี

การประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และได้ระบุในมาตรา 48 ว่าให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ซึ่งได้ชี้ให้เห็นถึงกระบวนการที่เป็นกลไกสำคัญในการผลักดันให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้กระบวนการของการประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญ และยังเป็นปัจจัยสำคัญส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยให้มีการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างแท้จริง หมวด 5 ว่าด้วยเรื่องการบริหารและการจัดการศึกษา ได้ระบุไว้ในส่วนที่ 3 เกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชนในมาตราที่ 43 ว่าการบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชนให้มีความเป็นอิสระ โดยมีการกำกับ ติดตามการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจากรัฐ และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเช่นเดียวกับสถานศึกษาของรัฐและมาตราที่ 46 กำหนดไว้ว่ารัฐต้องให้การสนับสนุนด้านเงินอุดหนุน การลดหย่อนหรือการยกเว้นภาษี และสิทธิประโยชน์อื่นที่เป็นประโยชน์ในทางการศึกษาแก่สถานศึกษาเอกชนตามความเหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการให้สถานศึกษาเอกชนมีมาตรฐานและสามารถพึ่งตนเองได้ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545: 13)

รุ่ง แก้วแดง (2544: 275) ได้ให้ข้อเสนอว่าเพื่อให้การศึกษาของประเทศไทยมีคุณภาพ จึงจำเป็นต้องมีการวางระบบการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของชาติซึ่งจะทำให้สถานศึกษาตื่นตัวในการแข่งขันกันสร้างคุณภาพและสร้างมาตรฐานการศึกษาประเด็นที่สำคัญที่เสนอคือต้องมีระบบประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาโดยได้มีการกระจายอำนาจและนโยบายไปสู่หน่วยงานต่างๆ ในสังกัด เพื่อให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีโอกาสได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการและการพัฒนาการศึกษาทุกขั้นตอนตั้งแต่การกำหนดเป้าหมาย การวางแผน การทำตามแผน การประเมินผลและการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินงาน นอกจากนี้การประกันคุณภาพการศึกษายังเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ ผู้เรียนและผู้ปกครองมีหลักประกันและความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ครูได้ทำงานอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพที่ดี มีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ และสามารถพัฒนาตนเองและผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ทำให้เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน ผู้บริหารได้ใช้ภาวะผู้นำ และความรู้ความสามารถในการบริหารงานอย่างเป็นระบบ และมีความโปร่งใส เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับและนิยมชมชอบของผู้ปกครองและชุมชน ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและเป็นประโยชน์ต่อสังคม หน่วยงานที่กำกับดูแลให้สถานศึกษาที่มีคุณภาพและศักยภาพในการพัฒนาตนเอง ซึ่งจะช่วยแบ่งเบาภาระในการกำกับดูแลสถานศึกษา และก่อให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพทางการศึกษาและคุณภาพของสถานศึกษา ผู้ประกอบการ ชุมชน สังคม และประเทศชาติได้เยาวชนและคนที่ดีมีคุณภาพและศักยภาพที่จะช่วยทำงานพัฒนาองค์กร ชุมชน สังคมและประเทศชาติต่อไป (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2544: 6-7)

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสถานศึกษาทุกแห่งและถือเป็นส่วนสำคัญของการบริหารที่ขาดไม่ได้ทั้งนี้เพราะว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจะเป็นขั้นตอนสำคัญที่สะท้อนกลับให้ผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรในโรงเรียนได้รับรู้ถึงระดับคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งจะช่วยให้การพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษาให้สูงขึ้น และสามารถแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง ซึ่งนอกจากจะส่งผลดีต่อบุคลากรของโรงเรียนทุกคนแล้ว ยังเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้รับบริการ คือ ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องว่า โรงเรียนมีศักยภาพที่จะจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2549: 1-2)

การจัดการศึกษาของประเทศไทยนั้น เอกชนได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการให้บริการการศึกษาเพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐมาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่รัฐไม่สามารถจัดได้ หรือจัดได้ไม่เพียงพอ อันเนื่องมาจากข้อจำกัดทางด้านทรัพยากรของรัฐ ดังนั้นเอกชนจะเป็นผู้ลงทุนและดำเนินการเองภายใต้ศักยภาพของแต่ละแห่ง จึงมีรูปแบบการจัดการศึกษาที่หลากหลายตามความต้องการของผู้เรียนและมีความแตกต่างกันมากในด้านคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะโรงเรียนที่มีคุณภาพจะเป็นที่ยอมรับของสังคม แต่จากการศึกษาเอกสารพบว่า โรงเรียนเอกชนส่วนหนึ่งมีปัญหาอุปสรรคในการจัดการศึกษา เช่น โรงเรียนขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และบางแห่งให้ความสำคัญเรื่องคุณภาพศึกษาน้อย รายได้ของโรงเรียนไม่เพียงพอต่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ มีการบรรจุและลาออกของครูบ่อย เนื่องจากครูโรงเรียนเอกชนย้ายระหว่างโรงเรียนเอกชนด้วยกันและภาครัฐเรียกบรรจุครูระหว่างปีการศึกษา ครูขาดการพัฒนา และสอนไม่ตรงตามความสามารถและคุณวุฒิ ครูขาดขวัญและกำลังใจ เนื่องจากได้รับค่าตอบแทนและสวัสดิการต่ำ นักเรียนขาดระเบียบวินัย ขาดคุณธรรม จริยธรรม เนื่องจากค่านิยมที่ชอบสบาย ไม่สนใจในการเรียน ประกอบกับวัฒนธรรมต่างชาติได้หลั่งไหลเข้ามากรวมทั้งขาดการสนับสนุนจากรัฐทั้งในด้านงบประมาณในการลงทุนเรื่องสื่อการเรียนการสอน การบริหาร และจัดการศึกษาของเอกชนยังไม่เป็นอิสระอย่างแท้จริง (สัลมาน สะบูดีง, 2551: 1)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) ในฐานะหน่วยงานทางการศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนเพื่อให้เป็นทางเลือกที่ดีอีกทางหนึ่งสำหรับผู้บริหารทางการศึกษา จึงได้พัฒนาแนวทางการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา โดยประกาศใช้เป็นระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2536 แทนระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการรับรองวิทยฐานะโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. 2484 ทั้งนี้เพื่อเป็นการกระตุ้นให้โรงเรียนมุ่งมั่นพัฒนาระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของตนเองสู่ความเป็นเลิศ เพื่อเป็นหลักประกัน ว่าคุณภาพ กระบวนการจัดการ และผลผลิตทางการศึกษาของโรงเรียนตรงกับความต้องการของผู้ใช้ผลผลิต หรือการจัดการศึกษาสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้แก่สังคม ในการที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ครบถ้วนตามมาตรฐานคุณภาพที่ระบุไว้ในหลักสูตร และตรงกับความมุ่งหวังของสังคม (สงบ ลักษณะ, 2541: 2)

การจัดการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาควบควิชาสามัญในจังหวัดสตูล ถือได้ว่าเป็นการจัดการศึกษาอีกรูปแบบหนึ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้ดัดแปลงหรือดัดแปลงในการบริหารจัดการศึกษา ให้มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับของชุมชน สังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันนี้พื้นที่ของในจังหวัดสตูลเป็นพื้นที่ที่ประชาชนส่วนใหญ่ที่นับถือศาสนาอิสลามได้ดำรงชีวิตตามวิถีอิสลามที่มีเอกลักษณ์เฉพาะพื้นที่นั้น ๆ จึงส่งผลให้การสอนศาสนาอิสลามแก่ประชาชนทุกวัยเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง

ผู้ปกครองนักเรียนในพื้นที่นิยมส่งบุตรหลานให้ไปศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาควบคู่วิชาสามัญ เพื่อให้บุตรหลานได้มีโอกาสเรียนรู้ และสามารถปฏิบัติตนตามหลักศาสนาอิสลาม พร้อมกับวิชาสามัญ เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะเพียงพอที่จะดำรงตนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม และมีหน้าที่การงานที่ดี ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาควบคู่วิชาสามัญเป็นสถานศึกษาเอกชน และอยู่ในบริบทการจัดการศึกษาในพื้นที่ดังกล่าว ที่ชุมชน และสังคมส่วนใหญ่คาดหวังให้โรงเรียนมีการจัดการศึกษา และมีวิธีดำเนินงานตามหลักศาสนาอิสลาม มีวัฒนธรรม และค่านิยมตามบริบทของชุมชน และจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

เมื่อพิจารณาด้านคุณภาพโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาควบคู่สามัญ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ควรปรับปรุงและยังคงประสบปัญหาในภาพรวมของด้านต่าง ๆ สามารถสรุปได้ คือ ปัญหาด้านการบริหารจัดการโรงเรียน ซึ่งปัญหาเหล่านี้ได้เกิดจากการที่สถานศึกษาขาดการบริหารที่เป็นระบบ ผู้บริหารขาดทักษะในการเป็นนักบริหาร ขาดความพร้อมในด้านสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ รัฐสนับสนุนงบประมาณเฉพาะการสอนวิชาสามัญ ครูลาออกบ่อยทำให้ขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงานและอีกปัญหาที่เกิดขึ้นคือปัญหาด้านหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาแต่ละแห่งมีหลักสูตรที่แตกต่างกันระหว่างโรงเรียน หลักสูตรขาดความต่อเนื่องเชื่อมโยงกันตั้งแต่ระดับชั้นต้นจนถึงชั้นสูงสุด ขาดการนำวิชาสามัญและวิชาศาสนา มาบูรณาการเข้าด้วยกัน นอกจากนี้แล้วปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนก็ถือว่าเป็นปัญหาอีกอย่างหนึ่ง เพราะสถานศึกษาในแต่ละแห่งได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนไม่เหมือนกัน ครูสอนไม่ตรงตามสาขาที่ตนถนัด สื่อการสอน ห้องปฏิบัติการ ห้องเรียนไม่สอดคล้องกับจำนวนนักเรียน ครูขาดความรู้ใหม่ ๆ และทักษะกระบวนการจัดการเรียนการสอน (มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 2549: 3)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญจำเป็นที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการโดยเฉพาะโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาควบคู่วิชาสามัญจะต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษาโดยดำเนินการผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา แต่ในการดำเนินการประกันคุณภาพดังกล่าวได้นั้นจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยการบริหารที่มีประสิทธิภาพ

สลัมาน สะบูดีง (2551: 6) ได้ศึกษาพบว่าปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา คือ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านการใช้ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ด้านการจูงใจ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการจัดโครงสร้างองค์กร ด้านการใช้เทคโนโลยี ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ คือ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

การจัดการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาควบคู่สามัญ ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดสตูล เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่นักเรียนและผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา เพื่อมุ่งหวังให้บุตรหลานได้รับความรู้ทางด้านศาสนาและทางด้านสามัญควบคู่กันไปโดยไม่ได้คำนึงถึงว่าสถานศึกษาบางแห่งนั้นมีคุณภาพหรือไม่ ดังนั้นเพื่อให้การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพของ

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาควคูวิชาสามัญ ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดสตูล เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาควคูวิชาสามัญ ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดสตูล โดยใช้กรอบการวิจัยของ สัลมาน สะบูดิง ที่ได้ศึกษาถึงปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา(สัลมาน สะบูดิง, 2551: 6) มาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้จะทำให้ทราบว่าปัจจัยการบริหารงานด้านใดส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาควคูวิชาสามัญ ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดสตูล ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อการวางแผน การกำหนดนโยบายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตลอดจนการกำหนด ยุทธศาสตร์และกลวิธีที่จะนำไปสู่การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาควคูวิชาสามัญ ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดสตูล ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารงานกับการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาควคูวิชาสามัญในจังหวัดสตูล
2. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาควคูวิชาสามัญในจังหวัดสตูล

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยการบริหารงานกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาควคูวิชาสามัญ ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดสตูล มีความสัมพันธ์กันทางบวก
2. ปัจจัยการบริหารงานอย่างน้อย 1 ตัว สามารถเป็นตัวพยากรณ์การดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาควคูวิชาสามัญ ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดสตูล

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาควคู วิชาสามัญในจังหวัดสตูล จำนวน 16 โรงเรียน รวมประชากร จำนวน 501 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร และครูผู้สอน จำนวน 217 คน ในโรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาควคูวิชาสามัญในจังหวัดสตูล กำหนดขนาดตัวอย่างจากการเทียบตารางการสุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 607-610)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัจจัยการบริหารงานที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาควบคู่วิชาสามัญ ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดสตูล ซึ่งมีขอบเขตดังนี้

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยการบริหารงานที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาควบคู่วิชาสามัญ ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดสตูล ซึ่งผู้วิจัยได้จากการสังเคราะห์ในงานวิจัยของ สัลมาน สะบูดิง, (2551) ประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

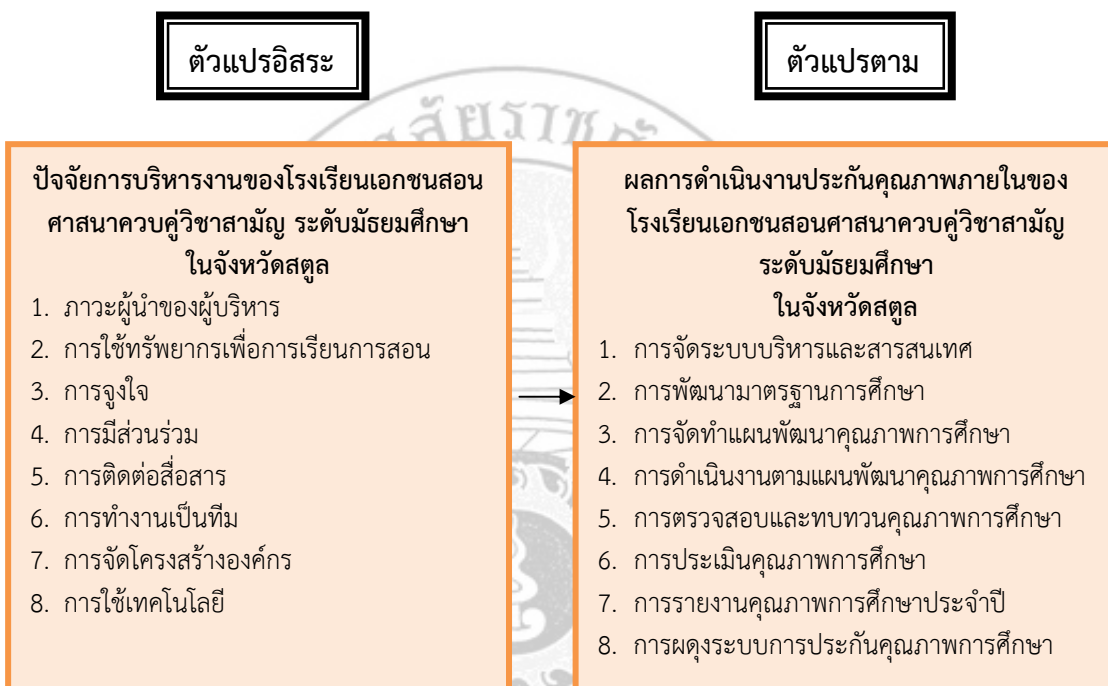
1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร
2. การใช้ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน
3. การจูงใจ
4. การมีส่วนร่วม
5. การติดต่อสื่อสาร
6. การทำงานเป็นทีม
7. การจัดโครงสร้างองค์กร
8. การใช้เทคโนโลยี

ตัวแปรตาม คือ การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาควบคู่วิชาสามัญ ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดสตูล ตามกรอบการวิจัยของสัลมาน สะบูดิง, (2551) ที่นำมาจากแนวคิดกระบวนการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องของกฎกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและนำตัวแปรเหล่านี้มาใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาควบคู่วิชาสามัญ ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดสตูล ตั้งแต่ปี 2551 ทั้งนี้เพราะว่าการจัดการศึกษาในจังหวัดดังกล่าวมีบริบทที่ใกล้เคียงกัน กับกรอบงานวิจัยของสัลมาน สะบูดิง ซึ่งประกอบด้วย

1. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
2. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
6. การประเมินคุณภาพการศึกษา
7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
8. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารงานที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาควบคู่วิชาสามัญ ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดสตูล ได้ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

1. ปัจจัยการบริหาร หมายถึง องค์ประกอบด้านการบริหารงานที่เอื้อต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาควบคู่วิชาสามัญ ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดสตูล ประกอบด้วย ภาวะผู้นำ ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน การจูงใจ การมีส่วนร่วม การติดต่อสื่อสาร การทำงานเป็นทีม โครงสร้างองค์กร และการใช้เทคโนโลยี ดังนี้

1.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารแสดงออกถึงการมีความรู้ความสามารถในการบริหาร สามารถนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สร้างสรรค์ผลงานอยู่เสมอ ใช้หลักเหตุผลในการบริหารงาน สามารถประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานต่าง ๆ สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่างๆ และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

1.2 การใช้ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน หมายถึง การบริหารจัดการอาคารสถานที่ ห้องเรียนให้เพียงพอ จัดแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ร่มรื่น

สวยงาม ปลอดภัย จัดวัสดุอุปกรณ์อย่างเพียงพอ และสามารถใช้งานได้ มีแผนการใช้งบประมาณที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และมีการตรวจสอบรายงานอย่างเป็นระบบ

1.3 การจูงใจ หมายถึง การที่ผู้บริหารสร้างจุดมุ่งหมายในการดำเนินงาน การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นและรับฟังข้อเสนอแนะ ให้ความสนใจต่อบุคลากรเป็นรายบุคคล สร้างขวัญกำลังใจให้กับบุคลากร จัดระบบงานที่ดี มอบหมายงานตามความรู้ ความสามารถของบุคลากรพร้อมทั้งสร้างบรรยากาศในการทำงาน จัดเตรียมอุปกรณ์ที่เอื้อต่อการทำงานเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

1.4 การมีส่วนร่วม หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องด้วยวิธีการที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้บุคลากรได้ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ ให้ความอิสระในการตัดสินใจอย่างเต็มที่ ใช้เทคนิคการตัดสินใจด้วยกระบวนการกลุ่ม สร้างความไว้วางใจในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ให้เกียรติ ยกย่อง ชมเชยในความสำเร็จของบุคลากร

1.5 การติดต่อสื่อสาร หมายถึง การใช้เทคนิคและการสื่อสารหลาย ๆ ทาง ใช้ภาษาที่ชัดเจนเข้าใจง่าย ใช้หลักเหตุผลในการสื่อสาร มีการกระทำที่สอดคล้องกับคำพูด และใช้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้เกิดความเข้าใจและเข้าใจตรงกัน

1.6 การทำงานเป็นทีม หมายถึง การสร้างความเชื่อถือนในคณะทำงาน ส่งเสริมให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีการพัฒนาศักยภาพและความสามารถของทีมงาน เสริมสร้างความกระตือรือร้นในการทำงาน สร้างบรรยากาศความไว้วางใจซึ่งกันและกัน มอบหมายและมอบอำนาจในการทำงาน และมีการทบทวนผลการดำเนินงานเป็นประจำ ซึ่งผลที่ได้รับจะบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

1.7 การจัดโครงสร้างองค์กร หมายถึง การจัดบุคลากรให้มีความยืดหยุ่น มีสายการบังคับบัญชาที่สนับสนุนให้มีการประสานงานอย่างทั่วถึง จัดบุคลากรสอดคล้องกับความรู้ ความสามารถ และจัดกระบวนการดำเนินงานในเชิงบูรณาการเพื่อนำไปสู่เป้าหมายขององค์กร

1.8 การใช้เทคโนโลยี หมายถึง การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษาและพิจารณาความเหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมในการใช้งาน พร้อมติดตาม ประเมินผล และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องประกอบด้วย การจัดระบบการบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ดังประเด็นต่อไปนี้

2.1 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ หมายถึง การแต่งตั้งคณะกรรมการการประกันคุณภาพ การกำหนดแนวทางการประกันคุณภาพ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานประกันคุณภาพ การจัดเก็บข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่เพื่อสะดวกในการนำไปใช้

2.2 การพัฒนามาตรฐานการศึกษา หมายถึง การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้เหมาะสมกับสภาพสถานศึกษา ความต้องการของชุมชนและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การทำแผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยที่บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันจัดทำอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายอย่างชัดเจนถูกต้อง มีการกำหนดแหล่งวิทยากรภายนอก บทบาทหน้าที่ของบุคลากรและผู้เรียน พร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานที่บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันจัดทำอย่างเป็นระบบ มีความชัดเจนถูกต้อง มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามแผน

2.5 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา หมายถึง การวางแผนการดำเนินงานเพื่อกำหนดวิธีการ มาตรฐานการตรวจสอบและทบทวน กำหนดคณะบุคคลที่รับผิดชอบและสรุปผล พร้อมทั้งนำไปปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.6 การประเมินคุณภาพการศึกษา หมายถึง การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนทั้งในระดับโรงเรียนตามช่วงชั้นที่หลักสูตรกำหนดและการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับเขตพื้นที่และระดับชาติตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

2.7 การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี หมายถึง การแสดงผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในรอบปีภายในสถานศึกษาและเผยแพร่ต่อหน่วยงานต้นสังกัดและผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสะท้อนถึงคุณภาพของผู้เรียน และศักยภาพของสถานศึกษาโดยการแสดงหลักฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษากับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

2.8 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดระบบประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง การตรวจสอบติดตาม ปรับปรุง และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพให้มีประสิทธิภาพ

3. ครูผู้สอน หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาควบคู่วิชาสามัญ ในจังหวัดสตูล

4. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ และผู้อำนวยการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาควบคู่วิชาสามัญ ในจังหวัดสตูล

5. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาควบคู่วิชาสามัญ ในจังหวัดสตูล หมายถึง โรงเรียนเอกชนมาตรา 15 (1) ซึ่งเป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน ที่เปิดการเรียนการสอนวิชาศาสนาควบคู่วิชาสามัญ ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดสตูล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยทำให้ได้ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาควบคู่วิชาสามัญในจังหวัดสตูล ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารโรงเรียน นำข้อมูลไปประกอบการช่วยเหลือแนะนำและสนับสนุนในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ของครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา ควบคู่วิชาสามัญในจังหวัดสตูล ให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น